

PROJEKTI ZDS

KREPITEV SOCIALNEGA DIALOGA ZA LAŽJE PRILAGAJANJE SPREMEMBAM

Lan Wudler

Na Združenju delodajalcev Slovenije smo maja 2021, skupaj z norveškim partnerjem, Konfederacijo norveških podjetij (The Confederation of Norwegian Enterprise - NHO), začeli izvajati 18-mesečni projekt »Krepitev socialnega dialoga za lažje prilagajanje spremembam« z akronimom »SD change« (Strong Social Dialogue to facilitate adaptation to change), ki je sofinanciran iz Norveškega finančnega mehanizma (Norway grants) v sklopu programa Socialni dialog in dostojno delo (DW-SD-Slovenia 1174), št. pogodbe 2020/551979.

Socialni dialog/kolektivno pogajanje je ena ključnih nalog delodajalskih organizacij, njihov namen pa je vzpostaviti ustrezne in kakovostne delovne pogoje. Socialni dialog ali kolektivna pogodba sta lahko za državo, sektor ali podjetje pomembno orodje za zagotavljanje socialnega miru, krepitev motivacije delavcev in s tem ustvarjanje ugodnega delovnega okolja. Način socialnega dialoga/kolektivnih pogajanj odraža politiko upravljanja s človeškimi viri, kakovostno socialno ozračje v državi/podjetju pa vpliva na produktivnost in kakovost proizvodnje ter konkurenčnost gospodarstva. Neugodne razmere in okoliščine ter hiter tehnološki razvoj prinašajo nove izzive. Izzivi sodobne družbe - družbe prihodnosti kot ekonomsko učinkovite, družbeno pravične in kohezivne, tako zahtevajo nove oblike dodane vrednosti

in nove poslovne modele, ki so združljivi z gospodarsko konkurenčnostjo in hkrati enakovredno upoštevajo družbeno razsežnost in trajnostni razvoj.

Med glavnimi izzivi, s katerimi se sooča trg dela, so nove oblike dela, ustrezno izobraževanje, negotove delovne razmere itd. Socialni dialog je na področju novih oblik dela izjemno pomemben. Tradicionalno je socialni dialog temeljil na zaposlenih za nedoločen čas pri enem delodajalcu, ki je lahko ustrezno organiziral delovni proces. S pojavom novih oblik dela se socialni partnerji soočajo z vprašanjem, kako ta nov vidik vnesti v obstoječi sistem, kako vključiti vse tiste, ki opravljajo delo izven tradicionalnega delovnega razmerja. Zlasti je vprašanje veljavnosti kolektivnih pogodb, zagotavljanja minimalnih plač, varnosti in zdravja pri delu, stabilnosti dela itd.; hkrati se postavlja vprašanje umestitve in zakonske ureditve novih oblik dela, poleg tradicionalne zaposlitve za nedoločen čas. Dolgoročno vprašanje je, kakšen razvoj trga dela želijo socialni partnerji, katere oblike bodo (ne)spodbujali ter ohranjali. Takšni sporazumi imajo neposreden vpliv na zakonodajalca, ki se tako na ravni EU kot na ravni države sooča z različnimi pritiski za (de)regulacijo novih oblik dela.

V projektu bomo s sodelovanjem z norveškim partnerjem NHO, kjer kolektivne pogodbe na več načinov nadomeščajo zakonodajo, primerjali, kako na norveškem nove oblike dela ločijo od tradicionalne pogodbe o zaposlitvi. Tako se bo prenesla najboljša norveška praksa, znanje in izkušnje za primerjavo njihovega odziva na nove izzive na trgu dela (socialni dialog, nove oblike dela, COVID itd.).

Vse te izzive bomo naslovili v projektu SD Change ter s projektnimi aktivnostmi kot so:

- ustanovitev/oživitve posvetovalnega odbora za delovne odnose, ki bo odkril in opozoril na težave ter oblikoval stališča delodajalcev za to posebno interesno

področje ter okrepi delovanje sekcij in komisij ZDS, ki zastopajo interese delodajalcev;

- izmenjava znanj in organizacija rednih sestankov/mreženskih dogodkov posvetovalnega odbora za delovne odnose, ki ga sestavljajo delodajalci, sindikati, predstavniki oblikovalcev politik, akademske skupnosti in strokovnjaki iz Norveške;
- izmenjava norveških in slovenskih dobrih praks in izkušenj na področju socialnega dialoga, trga dela in novih oblik dela;
- izvajanje usposabljanja za predstavnike podjetij za pridobivanje znanja in spretnosti za učinkovita pogajanja na nacionalni, industrijski in poslovni ravni;
- izvajanje usposabljanja za zaposlene v ZDS za krepitev njihovih kompetenc in nadgradnjo znanja, kar bo prispevalo h krepitvi vloge socialnih partnerjev;
- priprava priporočil za oblikovalce politik o različnih vidikih novih oblik dela kot dostojnega del; ter dosegli dolgoročne cilje projekta, ki so:
 - okrepiti zmogljivosti in kompetence socialnih partnerjev za učinkovito sodelovanje pri oblikovanju javnih politik in pristopov, pomembnih za trg dela ter za učinkovit socialni dialog na nacionalni, industrijski in poslovni ravni v Sloveniji ter za učinkovito sodelovanje s socialnimi partnerji na ravni EU;
 - okrepiti tripartitno sodelovanje in vključevanje institucij zainteresiranih strani na nacionalni, industrijski in poslovni ravni.

Dolgoročni učinki projekta

S projektnimi aktivnostmi se bodo strokovno okrepile osnovne in podporne strukture (socialni partnerji, njihove kvalifikacije in zmogljivosti) na nacionalni in industrijski ravni, prav tako pa tudi na ravni podjetij. To

bo prispevalo k prilagajanju gospodarskim trendom, prilagajanju hitro spreminjajočim se razmeram na trgu dela in demografskim spremembam, zagotavljanju optimalnega ravnovesja med prožnostjo, varnostjo ter konkurenčnostjo gospodarstva. Ker so socialni partnerji pomembni akterji pri reševanju tega, jih je treba z institucionalnega vidika nenehno krepiti in usposabljati za učinkovito vključevanje pri obravnavanju ključnih vprašanj ter pri pripravi in izvajanju reform javne politike.

Projekt SD Change bo okrepil zmogljivosti socialnih partnerjev za učinkovitejše sodelovanje pri oblikovanju politik in izvajanju avtonomnih normativnih okvirov, ki bodo prispevali k učinkovitejši uporabi razvojnih potencialov ter ohranjanju političnega in družbenega miru.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Norway
grants

Innovation
Norway

Projekt SD Change bo okrepil zmogljivosti socialnih partnerjev za učinkovitejše sodelovanje pri oblikovanju politik in izvajanju avtonomnih normativnih okvirov, ki bodo prispevali k učinkovitejši uporabi razvojnih potencialov ter ohranjanju političnega in družbenega miru.
Supported by the Norway Grants 2014-2021, in the frame of the Social Dialogue and Decent Work Programme – Slovenia (DW-SD-Slovenia 1174), grant no. 2020/551979.
Naložba je sofinancirana iz Norveškega finančnega mehanizma (Norway grants) v sklopu programa Socialni dialog in dostojno delo (DW-SD-Slovenia 1174), št. pogodbe 2020/551979